

***Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens**

Mątwik ziemniaczany

***Globodera pallida* (Stone) Behrens**

Mątwik agresywny

UE: I/A/II (a) 2. (*G. rostochiensis*);
I/A/II (a) 1. oraz I/B (a) 2. (*G. pallida*).
PL: I/A/2 A. 2. (*G. rostochiensis*);
I/A/2 A. 1. oraz I/B A. 2. (*G. pallida*).

Samice i cysty mątwika ziemniaczanego
na korzeniach ziemniaka

Placowe zamieranie roślin na polu w wyniku
żerowania mątwika agresywnego

<i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens Mątwik ziemniaczany	<i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens Mątwik agresywny
---	--

Rośliny żywicielskie: Najważniejszą rośliną żywicielską obu nicieni jest ziemniak. Notuje się je też na pomidorze, oberżynie i innych psiankowatych (*Solanaceae*) uprawnych i rosnących w stanie naturalnym.

Objawy występowania: W naszych warunkach często brak widocznych objawów porażenia roślin przez nicienie. Przy bardzo licznych występowaniu szkodników można zaobserwować placowe występowanie roślin karłowatych, przedwcześnie dojrzewających, z niedorozwiniętymi pędami i drobnymi liśćmi. Nawet gdy zewnętrzne objawy porażenia nie są widoczne, porażone rośliny ziemniaka zwykle wytwarzają niewielką liczbę drobnych bulw. Na korzeniach i bulwach porażonych roślin występują białe i żółcistożółte (tylko u mątwika ziemniaczanego) kuliste samice matkwików o średnicy około 0,5 mm, oraz brunatne, kuliste cysty o średnicy 0,57–0,83 mm.

Biologia: Oba gatunki mają podobny cykl rozwojowy. Pod wpływem dyfuzatów korzeniowych wydzielanych przez żywicieli część osobników młodocianych J_2 opuszcza cysty. Rozwój ich odbywa się w korzeniach żywicieli. Dorosłe samce mają kształt robakowaty, opuszczają korzenie, a po kopulacji giną. Natomiast samice pozostają nieruchomo w tkance korzenia, z czasem grubieją i przyjmują kształt kulisty. Białe samice mątwika ziemniaczanego przechodząc w stadium cysty mają przez okres 4-6 tygodni zabarwienie złocistożółte, natomiast samice mątwika agresywnego nie zmieniają zabarwienia. Dojrzałe samice obumierają przeobrażając się w brązowe cysty wypełnione jajami, które odpadają od korzeni podczas zbiorów i pozostają w glebie. Z 1/3 części jaj zawartych w cystach wyciętych w tym samym roku osobniki młodociane J_n , a reszta pozostaje uśpiona, stanowiąc źródło zakażenia żywicieli w kolejnych latach.

Termin lustracji i pobieranie prób: Przeprowadzać lustrację upraw roślin żywicielskich mątwików, w czasie kwitnienia, w celu zaobserwowania na drobnych korzeniach samic i cyst nicieni (przy użyciu lupy powiększającej 5x) z jednoczesnym pobieraniem do analiz porażonego materiału roślinnego. Ponadto pobierać próby gleby (zwykle na jesieni lub wiosną) na polach, gdzie mają być uprawiane sadzeniaki, zakładane szkółki, uprawiane rośliny bulwiaste, cebulowe lub korzeniowe przeznaczone na eksport, kopcowane ziemniaki itp. Konieczne jest też pobieranie próby gleby osypanej z materiału roślinnego, wytrzonej z worków, itp. (zwykle przed wysyłką materiału). Pobrany materiał roślinny i podłoże należy odpowiednio zapakować i jak najszybciej przekazać do badań laboratoryjnych.

UE: I/A/II (a) 2. (*G. rostochiensis*); I/A/II (a) 1. oraz I/B (a) 2. (*G. pallida*).
PL: I/A/2 A. 2. (*G. rostochiensis*); I/A/2 A. 1. oraz I/B A. 2. (*G. pallida*).